A parlamenti helyzet.

— Nem tudja az ellenzék, mit akar. — Nyilatkozik Návay Lajos az elnökválságról. — A kormány taktikája. —

(Saját tudósitónktól.) A béketárgyalás meghiusulásának eseménye uralkodik a lelkeken. Uralkodik, ámbátor sokan voltak a szkeptikusok, akik kezdettől fogva nem igen reménykedtek benne, hogy egyöntetü tárgyalási alapot lehessen találni egy tárgyi és személyi ellentétek által több részre osztott, külön utakon járó és külön taktikát követő ellenzéktől. Ám azért a legkétkedőbbekben is élt a bizakodásnak bármily csekélyke sugara, hogy az ellenzék hazafiassága, de sőt saját érdekének felismerése is, végre megfontolásra fogja birni azokat is, akik obstruálnak, azokat is, akik obstrukcióellenes elvük dacára hallgatásukkal azt támogatni látszanak.

Hiábavaló volt. Megfontolásra, belátásra, vagy a legelemibb politikai ösztönre való épités nem vált be. *A politikai gyülölet és szenvedély* legjellemzőbb vonása, hogy amidőn nagy érdekeket veszélyeztet, kárt tesz egyuttal önmagában is. A törvényhatóságok elitélő szava, egyesek és testületek nyilatkozata, az egész közvéleménynek nemcsak hüvössége, hanem egyenesen ellenszenve az obstrukció ellen nem téritette jobb utra azt a csoportot, amely az ellenzék számos tagját is szinte rákényszeriti az obstrukcióban való részvételre. A maga helyzetének fel nem ismeréséből ered az a makacsság, amely lehetetlenné tette azt, hogy az ellenzéki pártok közös eljárásban megállapodjanak.

Nem tisztünk a tárgyalások tartalmát nyilvánosság elé hozni. Ha majd szüksége mutatkozik, megteszik majd azt az illetékes tényezők. De egyet meg kell állapitanunk: azt, hogy nem csak oly propozició nem került a tárgyaló Házelnök elé, amely az összes ellenzéki pártok közös kivánságát fejezte volna ki, hanem még olyan sem, amely *akárcsak egy pártnak osztatlanul kifejezett állást pontját jelentette volna.*

Ez a parlamenti béke lehetőségéről való tájékozódásnak nevezetes és megdöbbentő tanulsága. Vagyis az, hogy a békéről való tárgyalásnak ugy szólván semmiféle szubsztránuma nem kinálkozott. Az ellenzéki pártok, amelyek a legkülönbözőbb okokból nem birnak együtt menni a harcban és kiváltkép az obstrukció legalantibb fajtájában, *nem birnak együtt menni a békében sem.* Sőt külön-külön önmagukban sem feltétlenül egyöntetü az egyes pártok álláspontja. Ha ilyformán a tárgyalásra való legelemibb előfeltételek teljes hiányához ugy az összes ellenzék, mint az egyes pártok részéről a garanciának teljes hiányát hozzáveszszük, akkor tisztán áll mindenki előtt, akit pártérdek az elelnkezőnek hirdetésére nem kényszerit, hogy kit és kiket terhel a felelősség a házelnök jószándékának meg nem valósulásáért.

Hasztalan minden kisérlet a felelősségnek a kormányra s a munkapártra való átháritására. Hasztalan minden kisérlet ellentétről kiabálni, amely állitólag a munkapárt tagjai között, vagy kiváló egyéniségeinek nyilatkozatai között fennállana. Azt a tényt, hogy *az ellenzéki vezérek egymás közt és pártjaik közt megállapodást létesiteni nem tudtak,* semmiféle félremagyarázással és hamis hiresztelésel elütni vagy elleplezni nem lehet. Hisz ha az ellenzéki pártok között lenne olyan a hangulat, mint a munkapárt tagjai között; az ellenzéki vezérek egymáshoz való viszonya olyan, mint a munkapárt vezérének és kiváló férfiainak viszonya, akkor ma fölösleges lenne a vádaskodás, a felelősség-átháritás és minden efféle jóhiszemüség nélkül való fogás, akkor az ellenzéknek már rég meg volna a közös tárgyalási alapja, s akkor talán már meg is lenne a béke.

A parlamenti helyzetről, az elnökválságról nyilatkozott egy ujságiró előtt *Návay* Lajos, a Ház alelnöke. Többek között ezeket mondta:

— *Berzeviczy* Albert lemondásáról elterjedt hirekből *semmi se igaz.* Az én meggyőződésem szerint *semmi konkrét eset fel nem merült,* ami az elnököt eddig lemondásra indithatná. Az, hogy a házszabályok mikép magyaráztassanak és minő szellemben kezeltessenek, kizárólag az elnök belátásától függ. A *házszabályok* magyarázata vagy kezelése tekintetében az elnök sem a kormánytól, sem a többségtől, sem az ellenzéktől utasitást, pláne előre, el nem fogadhat. A házszabályok kezelését tisztán az elnök belátása irányitja és a Ház többségének vagy az egész Háznak *csak utólag* áll módjában az elnök eljárását kritika tárgyává tenni, illetve annak helyes vagy helytelennek vélt házszabálykezelése felett vitatkozni. Ismétlem, hogy *Berzeviczy lemondására nincs semmi ok,* sőt az én szubjektiv érzésem szerint ma még van remény arra, hogy a Háznak ezen igazán érdemes és értékes tagja továbbra is megmarad az elnöki székben. Nem hiszem, hogy lemondjon. Szerintem az ellenzéknek semmi körülmények között nem lehet az a célja, hogy a Ház müködését tegye lehetetlenné. Más elbirálás alá esik az az obstrukció, amely egy törvényjavaslat elfogadását kivánja megakadálvozni mint az, amelyik a Ház egész gépezetének funkcionálását próbálja meg lehetetlenné tenni. Ennek a képtelen szituációnak felidézését iparkodunk elkerülhetővé tenni én és alelnöktársam azzal, hogy *megmaradunk az alelnöki székben.*

Eddig *Návay* Lajos nvilatkozata. De nyilatokozott *Andrássy* Gyula gróf is. Többek között igy:

— *Gyerekjáték lenne az elnökválasztás megobstruálása. Egyáltalán nem vagyok hive semmiféle obstrukciónak,* annál kevésbé egy ilyen obstrukciónak. Szerintem rossz lenne az a taktika, melyet egyesek hangoztatnak és várnak, hogy tudniillik *párhuzamos üléseket* tartat a kormány. Mert mit jelentenének a délutáni ülések? Azt, ugy-e, hogy az ülések idejét meghosszabbitaná a kormány; ezzel pedig csak azt érheti el a mostani viszonyok között, hogy több időt bocsájt az ellenzék rendelkezésére. Ez kétségtelenül rossz taktika volna.

Budapesti tudósitónk telefonálja: A Kossuth-párt klubjában tegnap ese a szütne dacára sok volt a képviselő. Csak a fővezérek hiányoztak: *Kossuth* Ferencnek vendége van, *Kossuth* Lajos Tivadar, *Apponyi* Albert gróf pedig Eberhardra utazott. Természetesen, élénk beszélgetés folyt a békéről, háboruról, erőszakról, meg más ilyenféle témáról. Harcos volt a hangulat, amikor a klub társalgótermébe belépett *Baross* János képviselő. Idegesen odalépett *Sághy* Gyula alelnökhöz, aki ujságot olvasott a nagy asztalnál:

— *Szépen felboritottátok a békét!* — fakadt ki Baross. — Én mindezt *azért az ostoba választójogért!*

Meglepett csend lett a teremben. *Sághy* a haragtól kivörösödve ugrott fel a helyéről:

— Eddig nem szóltam semmit — mondta. Hallgattam. Néztem az okvetetlenkedéseket. Most azonban annyit mondok: *akinek nem tetszik a magatartásunk, az lépjen ki a pártból.* A függetlenségi pártnak régi tradiciója a választójogi reform. Hiven ragaszkodunk is hozzá.

A szóváltás kinos feltünést keltett a klubban. Baross kijelenette, hogy a nagy kárnak tartja, hogy a béke meghiusult.

A *Neue Freie Presse* a következőket irja: Beavatott politikai körökben azt beszélik, hogy *Khuen-Héderváry* gróf miniszterelnök a Ház hétfői ülésén fel fog szólalni és feleletei nem lesznek elutasitóak.

A szegedi müegyetem.

— Mérnökök, müépitészek nyilatkozatai. —

(Saját tudósitónktól.) Ismeretes, hogy *Zichy* János gróf vallás- és közoktatásügyi miniszter a képviselőház pénzügyi bizottságának ülésén nagyon melegen nyilatkozott *a szegedi müegyetemről.* Azt mondotta, hogy a kormánynak Szegeddel szemben kötelezettségei vannak és a második müegyetemmel kapcsolatban elsősorban Szegedre akar figyelemmel lenni.

A miniszternek ez a nyilatkozata örömmel és megnyugvással tölthet el mindenkit. A *Délmagyarország* mindig azt irta, hogy a szegedi egyetem ügye nem áll rosszul, ezt irtuk akkor is, amikor mások már a szegedi egyetemért inditott akció bukásával beszéltek és ez a nagyfontosságu nyilatkozat arról tesz bizonyságot, hogy azok, akik bennünket informáltak az egyedül illetékes helyről szerezték értesüléseiket. Megirtuk azt is, sőt ezt hangsulyoztuk, hogy *Szeged egyelőre egy fakultást kap,* ami alapja a teljes egyetemnek. Amint a tények bizonyitják, Szeged tényleg kap főiskolát: müegyetemet és ez a körülmény megnyugvással töltheti el azokat, akik dolgoztak, küzdöttek a szegedi egyetemért.

Megkérdeztünk néhány nevesebb szegedi müépitészt és mérnököt, miként vélekednek a szegedi müegyetemről. A nyiltakozatokat itt közöljük:

(Ligeti Béla.)

A vasutas palota és több monumentális

---

fölhabzsolja az egész munkás-mozgalmat Európában, Amerikában tönkretesz minden tömegkulturára törekvést, ha rászabaditják a kinai aratókkal fenyegetődző európai földesurak és kinézer gyári munkásra spekuláló amerikai kapitalisták?! És mit jelent most az a kilátás, hogy egy győzelmes forradalom utat nyit magában Kinában az igényt növelő pirnak, európai betünek, amely iskolát épit és pagodát rombol?!

Mert bármilyen célzattal folyik is ez a végtelen jelentőségü forradalom, bizonyos, hogyha győz, hatása nem marad el a tömegek igényeinek, kulturájának növelésére.

A kinai forradalom a mozgalmas utolsó évtizedek legnagyobb jelentőségü kulturmozgalma, a „sárga veszedelem" kisértetének a valóság tömjénével kifüstölője és innét messziről is gyönyörü látvány minden kulturembernek. Az a néhány Kinából érkező zavaros telegramm az egész civilizációt fenyegető veszedelem elhárulásáról ad hirt. A kinai óriás ébredése annyit jelent, hogy az emberiség egyharmada lép az emberi kulturközösségbe és az egész társadalom nagyot lépett előre mérföldlépő csizmájával.

A sárga forradalom ügye a kultura ügye: a mi ügyünk is.